

مرکز مطالعات اسلامی اکسفورد

The Oxford Center for Islamic Studies

پیش مرزیه سلیمانی

دکتر براوننگ در نامه‌ای دیگر ضمن تشکر از پذیرش این دعوت، از اعجاب و تأثر خود از برخی تألیفاتم که به دست وی رسیده بود، برایم نوشته بود.

سرانجام من به اتفاق مولانا محمد رابع ندوی در ۲۱ ژوئیه ۱۹۸۳ م. برای شرکت در همایش تأسیس این مرکز به انگلستان رفتم و در مراسم افتتاحیه آن، در موضوع «اسلام و غرب» سخنرانی کردم.

پس از جلسه افتتاحیه، طی روزهای ۲۲ و ۲۳ ژوئیه سه چیز به تصویب شورای مؤسسين رسید: ۱- (علامه سید ابوالحسن علی ندوی به عنوان مؤسس و رئیس هیئت‌امنا)، دکتر فرحان نظامی به عنوان مدیر و دکتر براوننگ به عنوان دبیر مرکز مطالعات اسلامی اکسفورد تعیین شدند. ۲- تاریخ نشست بعدی برای بحث تفصیلی در مورد اساسنامه، برنامه‌ها و اهداف مرکز، مشخص شد، ۳- همچنین تصویب شد که به طور دایمی اکثر اعضای مرکز از فرهیختگان و اندیشمندان مسلمان باشند تا رویکرد اسلامی آن حفظ شود و در ضمن از اهداف اولیه خود منحرف نشده و به گروه و دسته خاصی منحصر نشود».

ریاست این مرکز تا پایان سال ۱۹۹۹ م. بر عهده علامه ندوی (رحمه‌الله) بود، و پس از وفات ایشان دکتر عبدالله عمر نصیف دبیرکل اتحادیه جهان اسلام (رابطة العالم الاسلامی) ریاست آن را بر عهده گرفت.

آنچه در پی می‌آید مقاله‌ای است که به کوشش سرکار خانم مرضیه سلیمانی در مورد ساختار، اهداف و فعالیت‌های مرکز مطالعات اسلامی

اشاره: علامه سید ابوالحسن علی ندوی در «فی مسیره الحیاة» (زندگی‌نامه خودنوشتش) در مورد تأسیس مرکز مطالعات اسلامی اکسفورد نوشته است: «در ماه مه ۱۹۸۳ م. نامه‌ای به قلم پروفسور خلیق احمد نظامی، رئیس دیپارتمان تاریخ و نایب رئیس سابق دانشگاه علیگره، به همراه دعوت‌نامه‌ای از طرف دانشگاه اکسفورد انگلیس به دستم رسید. پسر پروفسور خلیق احمد نظامی، دکتر فرحان نظامی، برای انجام یک پروژه تحقیقی در دانشگاه اکسفورد بسر می‌برد و تلاش‌های پیگیری را برای تأسیس یک مرکز اسلامی در دانشگاه اکسفورد با کمک نایب رئیس دانشگاه و همچنین دکتر براوننگ (Browning)، از اساتید برجسته اکسفورد، انجام داده بود. پروفسور خلیق احمد نوشته بود که دکتر براوننگ اصرار دارند که شما نیز در این اقدام مشارکت کرده و همکاری لازم را در امر تأسیس، نوشتن اساسنامه و تعیین اهداف و برنامه‌های این مرکز داشته باشید.

من از مدتها پیش در پی چنین فرصتی بودم تا بتوانم با اندیشمندان برجسته غرب از نزدیک مواجه شده و با آزادی و اعتماد به نفس کامل دیدگاه‌هایم را در مورد تمدن غرب و فلسفه حیات اجتماعی آن ارائه کنم؛ از ناکامی تمدن غرب در رهبری اخلاقی و فکری جامعه بشری سخن بگویم و به آنان حقایقی را گوشزد کنم که سالها فرصت شنیدن آن را نداشته‌اند و خودبزرگ‌بینی‌شان فرصت تفکر در آن را به آنان نداده است. لذا بی‌درنگ این دعوت را پذیرفته و در نامه‌ای آمادگی خود را اعلام کردم.

را ممکن می‌سازد. این گفت‌وگویی با رعایت احترام متقابل است. هدف این گفت‌وگو نادیده گرفتن یا کنار گذاشتن انسان‌ها نیست؛ بلکه محافظت از آنها و حتی خوشامدگویی به آنها از اهداف اولیه این گفت‌وگوست. زیرا تمام موجودات انسانی منبع قدرت و موفقیت اند. مابیه فهم متقابل نیازمندیم. فهم متقابل نیازمند نهادها و مؤسساتی است که به گونه‌ای علمی زوایای رابطه اسلام و غرب را بررسی کنند. OXCIS یکی از این مراکز است که تا به حال با موفقیت پیش رفته است. من با تمام وجود به این مرکز یاری خواهم رساند تا جوامع انسانی، درون سنت‌های متفاوت، به ارزش‌های حقیقی و انسانی دست یابند.

لازم به ذکر است که اکنون مدیریت مرکز بر عهده دکتر فرحان نظامی^(۳) عضو کالج مگدالن^(۴) است و گروهی از مشاوران متشکل از اعضای باسابقه دانشگاه اکسفورد، به دکتر نظامی یاری می‌رسانند.

ساختار و اهداف

گشودن درها به روی جهان اسلام، کمک به فهم درست مردم و جوامع غربی از اسلام، و از این طریق، دستیابی به تساهل و دوستی، سه هدفی بود که شادروان سید ابوالحسن علی ندوی^(۵) در نخستین روز افتتاح این مرکز از آنها یاد کرد. امروز اهداف مرکز مطالعات اسلامی اکسفورد - آن‌گونه که در فرم عضویت آمده - با محوریت همان سه هدف نخستین به شاخه‌های فرعی‌تر زیر تقسیم می‌شوند:

الف: تعالیم گوناگون و متنوع در خصوص اسلام؛
ب: همکاری با مراکز علمی و پژوهشی مربوط به آموزش‌های اسلامی در سراسر دنیا؛

ج: حمایت همه‌جانبه از پژوهش‌های اسلام‌محور با موضوعیت هنر، علوم انسانی و علوم اجتماعی؛

د: انتشار کتاب، مجلات و جزوات در سطوح مختلف و با موضوع رابطه اسلام و غرب؛

ه: اعطای بورس تحصیلی به مطالعات یا پژوهش‌ها و پایان‌نامه‌های ممتاز در خصوص شناساندن اسلام به جهان غرب؛
و: برپایی سمینارها و سخنرانی‌های گوناگون.

ساختار کلی OXCIS مانند ساختار دیگر دانشکده‌های درون دانشگاه اکسفورد است. مؤسسه دارای گروه‌های آموزشی مختلف از جمله «مطالعات شرقی»، «تاریخ مدرن» و «علوم اجتماعی» است که البته محوریت همه آنها اسلام است. همچنین برگزاری کلاس‌ها، انتخاب اعضای هیئت علمی و پذیرش دانشجو همانند سایر کالج‌ها و مراکز، تحت نظارت اکسفورد است بجز اینکه این مرکز ارتباطات و همکاری‌های بسیار گسترده‌ای نیز با سایر محافل علمی و آکادمیک برگزار کرده است. از جمله این مراکز آکادمیک می‌توان به کالج‌های مگدالن، سینت کراس^(۶)، ویدهام^(۷)، کلاگ^(۸) و منزفیلد^(۹) اشاره کرد. از جمله گروه‌های آموزشی فعال در OXCIS می‌توان به گروه الهیات و نیز گروه انسان‌شناسی فرهنگی اشاره کرد. این دو گروه پیشگام برپایی سخنرانی‌ها و همایش‌های متعدد در مؤسسه اند. همچنین گروه «آموزش زبان عربی» در سه رشته عربی کلاسیک، مطالعات قرآنی و عربی مدرن به آموزش و پژوهش مشغول است.

اکسفورد به رشته‌تحریر درآمده است. این مقاله ابتدا در ماهنامه اطلاع‌رسانی «اخبار ادیان» زیر نظر مؤسسه گفت‌وگویی ادیان به مدیرمسئولی سید محمدعلی ابطی انتشار یافته است؛ ماینیز با توجه به اهمیت مطلب آنرا به نقل از ماهنامه «اخبار ادیان»، به خوانندگان گرامی تقدیم می‌کنیم. در ضمن از سرکار خانم سلیمانی و دست‌اندرکاران ماهنامه اخبار ادیان صمیمانه سپاسگزاریم. ثناءالله شهناز

حوادث جهان در طول چند دهه گذشته، بر لزوم مطالعات بنیادین در خصوص اسلام تاکید کرده است و روشنفکران دریافته‌اند که وجود نهادهای آکادمیکی که در حوزه اعتقادات دینی، روابط اجتماعی، ارزش‌های اخلاقی، سنت‌های فرهنگی، چالش‌ها و فرصت‌های پیش روی اسلام و مهم‌تر از همه، نسبت اسلام و غرب به پژوهش پردازند، امری ضروری است.

یکی از همین نهادهای دانشگاهی که باهدف اولیه تشویق مطالعات و پژوهش‌های اسلام‌محور شکل گرفته، مرکز مطالعات اسلامی اکسفورد (OXCIS)^(۱۰) است. این مرکز که خود از زیرمجموعه‌های دانشگاه اکسفورد است، در سال ۱۹۸۳ تأسیس شد و شاید بتوان آن را نقطه تلاقی آموزش‌های غربی و اسلامی دانست.

این مرکز به واسطه همکاری‌های مستمرش با دانشگاه اکسفورد مطالعات میان‌رشته‌ای و چندرشته‌ای در خصوص اسلام را عینیت بخشیده و در عین حال، در خارج از اکسفورد نیز با گسترش و تعمیق شبکه روابط بین‌المللی خویش با دانشگاه‌ها و محافل روشنفکری، اهداف خود را پی می‌گیرد.

مرکز توسط کمیته‌ای از هیئت امناء، شامل نمایندگان دانشگاه اکسفورد، رجال سیاسی و نیز متخصصانی از سراسر دنیا اداره می‌شود. مؤسس و نخستین رییس هیئت امنای مرکز، شادروان سید ابوالحسن علی ندوی بود و ریاست فعلی هیئت امناء را دکتر عبدالله عمر نصیف بر عهده دارد. همچنین شاهزاده وینز حمایت مالی مؤسسه را عهده دار است. وی طی سخنانی که در روز افتتاحیه ایراد کرد، وجود چنین مراکزی که با همکاری دانشگاهیان، محققان و سیاست‌مداران به فهم درست جهان از اسلام یاری می‌رسانند، موجب غرور و افتخار دانست.

از دیگر کسانی که به حمایت مادی و معنوی از این مرکز پرداخته‌اند می‌توان از نلسون ماندلا - شخصیت مبارز و آزادی‌خواه آفریقا و نخستین رئیس‌جمهور آفریقای جنوبی، پس از آپارتاید - نام برد. ماندلا در بازدیدی که از OXCIS داشت، عنوان کرد که مرکز مطالعات اسلامی اکسفورد به فهم بهتر، شکل‌گیری تساهل و ارتقای شرایط مسلمانان یاری رسانده و وی با افتخار با آن مرکز همکاری خواهد کرد. همچنین کوفی عنان دبیرکل سازمان ملل طی سخنرانی‌ای که در OXCIS و با عنوان «گفت‌وگویی تمدن‌ها و نیاز به یک قومیت جهانی» ایراد کرد، گفت: «جوامع مسلمان بخش مهمی از غرب هستند. حضور آن‌ها گفت‌وگویی تمدن‌ها - یا حداقل گفت‌وگویی سنت‌ها - در درون غرب

پژوهش‌ها و پروژه‌ها

- خوانش، تحقیق و کدگذاری نسخ خطی بولدین: مرکز مطالعات اسلامی اکسفورد با همکاری کتابخانه بولدین برنامه‌ای زمان‌مند را تدارک دیده است که در طی آن نسخ خطی، میکروفیلم‌ها و میکروفیش‌های کتابخانه گسترده بولدین را دسته‌بندی و کدگذاری کند. لازم به ذکر است که کتابخانه بولدین دارای مجموعه‌ای غنی از نسخ خطی عربی و اسلامی است؛

- پروژه مسلمانان در اروپا؛ امروزه مسلمانان بسیاری در اروپای غربی زندگی می‌کنند که پیشینه فرهنگی، زبانی و قومی گوناگونی دارند. همچنین این مسلمانان دارای شبکه گسترده‌ای از روابط با سایر کشورهای مسلمان‌نشین هستند و بنابراین موضوع مناسبی جهت پژوهش در زمینه مسلمان اروپا و مسلمانان در اروپا هستند. اهداف پروژه بلندمدت مسلمانان در اروپا آن گونه که در آیین‌نامه پژوهشی oxcis آمده بدین قرار است:

۱- فراهم آوردن درکی بهتر از طبیعت، هویت، ترکیب، نیازها و آرزوه‌های یک اقلیت مهم در اروپای غربی؛

۲- تشکیل زمینه‌های مساعد جهت رشد و شکوفایی اسلام در غرب، معطوف نمودن دیگران بدان‌ها و نیز مشارکت حداکثری مسلمانان در مسائل جامعه‌ای که در آن زندگی می‌کنند، یعنی اروپای غربی؛

۳- شناسایی مشکلاتی که مسلمانان ساکن غرب با آنها مواجه‌اند، ارائه راهکارهایی برای رفع این مشکلات و نیز پیدا کردن راه‌هایی برای ادغام جمعیت روزافزون مسلمانان در جوامع اروپایی؛

۴- تشکیل یک جامعه نمونه از اجتماع گسترده و بین‌المللی اسلامی تا بدین وسیله مسلمانان جوامع دیگر نسبت به مسائل دنیای معاصر و امور جهانی بینش و اشراف پیدا کنند.

- اسلام و اقتصاد جهانی: این پروژه در حقیقت مطالعه‌ای تطبیقی در مورد توسعه انسانی و اقتصادی در دنیای مدرن اسلامی است. این پژوهش بر روی تحلیل اثرات جهانی شدن بر توسعه جوامع اسلامی، امکانات و چارچوب‌های همکاری‌های اقتصادی بین جوامع و جنبه‌های ویژه‌ای از توسعه در جوامع فردگرا متمرکز شده است. اولویت در این پروژه با جذب متخصصان امور اقتصادی از کشورهای توسعه یافته خواهد بود. رئیس پروژه پروفیسور کیت گریفین^(۱۳) از گروه اقتصاد دانشگاه کالیفرنیاست و یک کمیته تدارکاتی بین‌المللی وی را در این امر یاری می‌رسانند.

آموزش زبان عربی برای فهم متون پایه اسلامی

مرکز مطالعات اسلامی اکسفورد معتقد است برای بررسی تاریخی و اجتماعی اسلام و نیز پژوهش در مسائل قرآنی، آموختن زبان عربی امری ضروری است. به همین دلیل این مرکز کلاس‌هایی را برای آموزش زبان عربی برپا کرده است که به طور مرتب برقرار هستند. این کلاس‌ها شامل آموزش عربی استاندارد برای مبتدیان، آشنایان به این زبان و سطح پیشرفته است. همچنین مرکز جهت مطالعات قرآنی، کلاس آموزش زبان کلاسیک عربی نیز برپا کرده است. این کلاس برای دانشجویانی طراحی شده است که هیچ‌گونه آشنایی قبلی با زبان عربی ندارند.

مرکز مطالعات اسلامی اکسفورد به گونه‌ای فعال، همکاری‌های آکادمیک را فیمابین دانش پژوهان و مؤسسه‌ای که حول محور اسلام به کار مشغول‌اند، تشویق کرده و به ارتقای این گونه همکاری‌های علمی رساند. در همین راستا، oxcis تهیه، تدوین و اجرای پروژه‌هایی را به عهده گرفته است که علاوه بر اسلام محور بودن، از جنبه بین‌المللی نیز حایز اهمیت‌اند. از جمله این پروژه‌های بین‌المللی می‌توان به طرح‌های زیر اشاره کرد:

- پروژه امام بخاری: با اجرای این پروژه فرصتی تاریخی فراهم می‌شود که از طریق آن و به توسط نوسازی مسجد امام بخاری در سمرقند، یک رشته فعالیت‌های بین‌المللی آکادمیک درباره معماری مذهبی انجام گیرد. مرحله نخست این پروژه در اکتبر ۱۹۹۳ به پایان رسید و در کنفرانس بین‌المللی «زندگی و دوران امام بخاری» که در شهر سمرقند برپا شد، موجب آن گشت که توجه جهانیان به مسجد امام بخاری و این پروژه بیشتر جلب شود؛

- برپایی کنفرانس سالانه در خصوص وجوه سیاسی، اقتصادی و فرهنگی روابط بین اسلام و غرب: محل دائمی این کنفرانس «دیپلومی پارک» بوده و آخرین موضوعات مطرح شده در آن عبارت‌اند از: «مسلمانان در غرب: یک سال پس از یازدهم سپتامبر»، «ایالات متحده و دنیای اسلام»، «مسلمانان در جامعه انگلیس: هویت، مشارکت و یکپارچگی». شایان ذکر است که امسال موضوع کنفرانس، بر مسائل عربستان سعودی متمرکز شده است؛

- کنفرانس بین‌المللی بررسی آثار و احوال سید ابوالحسن علی ندوی؛

- سمپوزیوم بین‌المللی «جهان اسلام و همکاری‌های جهانی، آمادگی برای قرن ۲۱»، که oxcis با همکاری مؤسسه مالزیایی شناخت اسلامی و در مالزی اقدام به برپایی آن کرده‌اند. همچنین مرکز مطالعات اسلامی اکسفورد به اتفاق کمیسیون اروپایی، همایشی با عنوان «مالزی، اروپا و جهان اسلام» هم برپا کردند؛

- امضای قرارداد همکاری با تعدادی از دانشگاه‌ها و مؤسسات علمی سراسر جهان.

مرکز، پژوهش‌های پیشرفته درباره هنر، علوم انسانی و علوم اجتماعی اسلامی را عمیقاً مورد حمایت خویش قرار می‌دهد. البته اغلب این پژوهش‌ها در تعامل با سایر محققان و مراکز علاقه‌مند انجام می‌یابند. برخی از پژوهش‌های بنیادینی که توسط oxcis به اجرا درآمده و یا مجریان آنها از اعضای محقق oxcis هستند، عبارت‌اند از:

- اطلس تاریخ عقلی و اجتماعی مسلمانان: بزرگ‌ترین پروژه تحقیقاتی oxcis تحقیق و نگارش همین اطلس است. حامیان این پروژه بنیاد لورهام تراست^(۱۴) در بریتانیا، بنیاد اندروملون^(۱۵) در ایالات متحده و بانک اسلامی «فیصل»^(۱۶) در بحرین هستند. برای انجام این پروژه محققان و پژوهشگران برجسته سراسر جهان گرد هم آمده و دست به همکاری و تلاش‌های وسیعی زده‌اند. قرار است که پس از اتمام، انتشارات دانشگاه اکسفورد در نیویورک، این تحقیق را به چاپ برساند؛

بنگلادش

- چند فرهنگی: چالش‌ها و فرصت‌ها، تجربه موریثانی/اقسام اوتم^(۱۳)، رئیس جمهور موریثانی
- جهانی شدن و تنوع/کویشیرو ماتسواورا، مدیرکل یونسکو
- راهی به سوی افزایش گفت‌وگوی بین‌المللی/عمر و موسی، دبیرکل اتحادیه کشورهای عرب و وزیر خارجه سابق مصر
- پیکار با جهان اسلام/جک استراو، وزیر امور خارجه انگلیس.
- سمنارهایی که در oxcis برگزار می‌شود تمامی موضوعات و مسائل جهان اسلام را در بر می‌گیرد اما موسسه ده محور مرکزی را برای برپایی همایش‌ها و سمنارها در نظر گرفته. سایر موضوعات، ذیل همین مجموعه گنجانده خواهند شد. این ده محور عبارت‌اند از:
 ۱. مقدمه‌ای بر مطالعه قرآن و حدیث؛
 ۲. اندیشه اسلامی، یک سنت زنده و پویا؛
 ۳. اسلام در جوامع افریقایی؛
 ۴. اسلام و حکومت؛
 ۵. شعر مدرن عربی؛
 ۶. اندلس و انتقال فرهنگ آن به سایر نقاط دنیا؛
 ۷. زیارت در نخستین سال‌های عصر مدرن؛
 ۸. مسلمانان در اروپای غربی؛
 ۹. مسلمانان در غرب، پس از یازدهم سپتامبر؛
 ۱۰. مدرسه‌های اسلامی.برای اطلاع از جزئیات همایش‌ها و مقالات ارائه شده در آنها می‌توان به روزنامه رسمی اکسفورد مراجعه کرد.

کمک هزینه‌ها و بورس‌های تحصیلی

اختصاص کمک هزینه‌ها و بورس‌های تحصیلی متعدد به دانشجویان و دانش‌پژوهان، موجب آن شده که محققان بسیاری از سراسر دنیا به oxcis و نیز مطالعات اسلامی علاقه‌مند شوند. هر بورس تحصیلی به وسیله دعوت‌نامه برای افرادی صلاح فرستاده می‌شود. زمان ارسال دعوت‌نامه‌ها، برنامه‌های زمان‌مند و شرایط اعطای کمک هزینه‌ها و بورس‌ها توسط تابلوی اعلانات به اطلاع عموم می‌رسد. بورسیه‌ها به دانشمندان یا تحقیقات و مطالبی تعلق می‌گیرد که طبق استانداردهای مرکز، مطالعه مستقل محسوب شوند. کشورها و مؤسسات طرف قرارداد برای اعزام دانشجویان و محققان بورسیه شده عبارت‌اند از: افریقا، کویت، قطر، عبدالعزیز المقاموه، محمد بن لادن، بنیاد فور و خود. oxcis.

همچنین کمک هزینه‌هایی با عنوان «کمک هزینه تحصیلی امام بخاری» و «کمک هزینه تحصیلی امام ترمذی» هر سال به دانشمندی از آسیا و افریقا تعلق می‌گیرد. از سوی دیگر بورسیه‌هایی نیز به دانشجویان فارغ‌التحصیلی اختصاص یافته که اولاً ممتاز باشند، دوماً بومی و محلی نباشند و سوماً فارغ‌التحصیل اکسفورد باشند.

از جمله بورسیه‌های ویژه فارغ‌التحصیلان می‌توان به بورسیه سیف بن محمد آل نهیان و بورسیه خالد ال‌ابراهیم اشاره کرد. بنیاد ملک

دانشجویان پس از پایان کلاس‌ها قادر خواهند بود در هر یک از کشورهای عربی بادیگران ارتباط زبانی برقرار کنند. موارد درسی دوره‌نهایی شامل خواندن و نوشتن بر مبنای متون عربی است و تأکید اصلی استادان بر گفت‌وگو با شرکت‌کنندگان به زبان عربی است تا در طی این گفت‌وگوها مهارت‌های عملی دانشجویان در روابط روزمره تقویت شود. این دوره آموزش زبان عربی، برای دانشجویانی طراحی شده که قبلاً دوره عربی یک را گذرانده و یا نسبت به زبان عربی از دانش مقدماتی برخوردارند. در این دوره، دانشجویان زبان عربی مدرن و استانداردهای آموزشی آن که هدف آن تحکیم و تثبیت آموخته‌های پیشین دانشجویان در خصوص زبان عربی، غنی‌سازی فرهنگ و آژگان آنها، یادگیری ساختارهای پیچیده‌تر جملات عربی و کاربرد آنها در زندگی روزمره و در کشورهای عربی زبان است.

ثبت نام در این کلاس‌ها برای عموم آزاد است. متقاضیان می‌توانند با تکمیل فرم ثبت نام - که از طریق دفتر مرکزی یا سایت مرکز قابل دسترسی است - و واریز وجه مورد نظر، در کلاس آموزش زبان عربی شرکت کنند. لازم به ذکر است اگر تعداد متقاضیان شرکت در کلاس‌ها به حد نصاب لازم نرسد، کلاس‌ها تشکیل نخواهد شد. کلاس‌های پیشرفته آموزش عربی هر جمعه از ساعت ۵ تا ۶ بعد از ظهر در محل کالج «وورستر»^(۱۴) اکسفورد برپا می‌شود. شرکت در این کلاس‌ها رایگان است و کتاب‌های مورد نیاز (کتاب‌هایی که در جلسات تدریس می‌شوند) عبارت‌اند از قرآن کریم، متون کلاسیک عربی، گرامر جدید زبان عربی (زبان نوشتار)^(۱۵)، و لغت نامه عربی - انگلیسی هانس و^(۱۶).

سخنرانی‌ها و سمنارها

مرکز مطالعات اسلامی اکسفورد در کنار فعالیت‌های عادی و روزمره خود، مجموعه‌ای از سخنرانی‌ها با موضوعات اسلامی را نیز برپا می‌کند. از سخنرانی‌هایی که تاکنون در این مرکز ارائه شده فهرست زیر حایز اهمیت است:

- اسلام و غرب / شاهزاده ویلز
- نوسازی و رنسانس: به سوی نظم نوین جهانی / نلسون ماندلا
- اسلام: دینی که بد فهمیده شده / دکتر مهاتیر محمد، نخست‌وزیر سابق مالزی
- اسلام و غرب در تقاطع / کریس پاتن، کمیسر عالی امور خارجی اروپا و رئیس دانشگاه اکسفورد
- گفت‌وگوی بین ادیان / شیخ ال‌زهر
- اسلام و علم / سید ابوالحسن علی ندوی
- مدیریت تنوع در جهان معاصر ما / امکا آتیانو کو^(۱۷)، دبیرکل کشورهای مشترک‌المنافع
- گفت‌وگوی تمدن‌ها و نیاز به اخلاق جهانی / کوفی عنان، دبیرکل سازمان ملل
- بوسنی در حصر تاریخی / مرحوم علی عزت بگوویچ رئیس جمهور پیشین بوسنی هرزگوین
- اسلام در افریقا / علی مزروعی
- بنگلادش به سوی هزاره جدید / شیخ حسینه، نخست‌وزیر

قدرت و قانون در اسلام، محمد ح. فاضل؛ عثمانی ها و بالکان ها؛ بحثی درباره تاریخ انگاری، م. شکروهانی اغلوو؛ عربستان سعودی و بریتانیا، آلن مونرو؛ حکومت های متصوفه، تصوف و دولت در ایران از دوران قاجار تا جمهوری اسلامی، ساختن ایران مدرن، دولت و اجتماع در عهد رضاشاه، ا.م. انصاری؛ مصر و قوانینش، انیدهییل.

صفحات ۱۴۵-۱۳۷ مجله به معرفی کتاب های رسیده تعلق دارد. در این بخش تنها به ذکر مشخصات شناسنامه ای کتاب اکتفا شده است. بخش انتشار کتاب oxcis نیز از جمله بخش های فعال مؤسسه است که از جمله آثار منتشره اش می توان به «تاریخ جهان اسلام» اشاره کرد. این کتاب دوازده جلدی بازمینی تمدن اسلامی از هنگام ظهور پیامبر تا زمان حاضر را در بر می گیرد. همچنین کتاب «اندیشمندان مسلمان»، شامل شرح حال مختصری از شخصیت های تاثیرگذار در تاریخ اسلام است. کتاب نخست توسط انتشارات مک میلان و کتاب دوم از سوی انتشارات دانشگاه اکسفورد، شعبه کوالا لامپور به چاپ رسیده اند.

لازم به ذکر است بخش انتشارات oxcis وظیفه انتشار نشریات ادواری، جزوه های خبررسانی متن سخنرانی ها و گزارش جلسات مهم را نیز برعهده دارد.

علاقه مندان به کسب اطلاعات بیشتر و یا برقراری ارتباط با مرکز مطالعات اسلامی اکسفورد می توانند با آدرس پستی مرکز یعنی UK، Oxford Center for Islamic Studies, George Street, Oxford, OX1 2AR، یا تلفن ۰۰۴۴۱۸۶۵۲۷۸۷۳۰، یا فاکس ۰۰۴۴۱۸۶۵۲۴۸۹۴۲، و یا ایمیل islamicstudiesoxcis.ac.uk ارتباط برقرار کنند. برای مطالعه مطالب نشریه و اطلاع تفصیلی از فعالیت های مرکز، مراجعه به سایت رسمی مرکز با آدرس اینترنتی www.oxcis.ac.uk نیز سودمند خواهد بود.

پاورقی:

1. The Oxford center for Islamic Studies.
2. Dr frhan Ahmad Nizemi, fellow of Megdalen college.
3. Magdalen.
4. The late Abul Hasan Ali Nadwi, Founding Chairman of the Trustees.
5. St. Cross..
6. Wadham.
7. Kellogg.
8. Mansfield.
9. Leverhulme Trust in Britain.
10. Andrew Mellon Foundation in the united states.
11. Faysal Islamic Bank of Bahrain.
12. Professor Keith Griffin, university of California.
13. Worcester College, Oxford.
14. Haywood Nahmad: A New Arabic Grammar of The Written Language.
15. Hans wehrs Arabic - English Dictionary.
16. Emeka Abyaoku.
17. Cassam Uteem.

فصل در عربستان سعودی هم بورسیه ای را به شهروندان فوق دکتری بریتانیا اختصاص داده تا برای تحصیلات و تحقیقات تکمیلی به آن کشور (عربستان) سفر کنند.

از دیگر بورسیه های oxcis، بورسیه شاهزاده ویلز است که به هرگونه مطالعه اسلامی در حوزه هنر، علوم انسانی و علوم اجتماعی (اسلام محور) ارائه شده در اکسفورد، اعطا می شود.

اطلاع رسانی

اطلاع رسانی oxcis در چهار حوزه خبرنامه، تابلوی اعلانات، انتشارات و نشریه اختصاصی انجام می گیرد. خبرنامه oxcis سه بار در سال منتشر می شود. برای دریافت این خبرنامه ها تکمیل فرم درخواست (مکتوب) و ارسال آن به بخش انتشارات ضروری است. خبرنامه از ارسال اخبار و اطلاعات از سوی افراد، مؤسسات و اعضای سابق و فعلی oxcis استقبال می کند. شماره های پیشین و فعلی خبرنامه در سایت رسمی oxcis و به صورت فایل های پی. دی. اف. در دسترس است. همچنین نسخه عربی خبرنامه نیز روی سایت قرار داده شده است. تابلوی اعلانات مؤسسه علاوه بر محوطه oxcis در وب سایت این مرکز مشاهده می شود.

آخرین خبری که در تابلوی اعلانات oxcis به اطلاع عموم رسیده، میزگردی با حضور دکتر خالد الخلیفه، وزیر امور خارجه و رئیس کمیته دفاعی شورای شهر بحرین است که موضوع آن «اصلاحات سیاسی در بحرین» است. خبر دیگر، سخنرانی شیخه موزه بنت ناصر المسند است. وی که رئیس بنیاد آموزشی قطر و عضو هیئت آموزش عالی یونسکو است در تاریخ هجدهم مارس ۲۰۰۵ در خصوص «جهانی سازی آموزش در جهان» به ایراد سخنرانی پرداخته است. نشریه رسمی oxcis با نام مجله مطالعات اسلامی (Jis) از سال ۱۹۹۰ بدین سو، هر شش ماه یک بار از سوی انتشارات دانشگاه اکسفورد منتشر می شود. انتشارات دانشگاه اکسفورد، اهداف انتشار مجله را این گونه برشمرده است: «پژوهش های آکادمیک و تطبیقی درباره اسلام و سنت های اسلامی؛ فراهم آوردن عرضه ای برای مطالعه اسلام و جوامع مسلمانان در سایر کشورها و جوامع؛ انتشار پژوهش هایی که بر مبنای موضوع، زمان و مکان انجام می یابند و تشویق مطالعات درون رشته ای و بین المللی.»

آخرین شماره مجله مطالعات اسلامی متعلق به ژانویه ۲۰۰۵ است. این شماره با ردیف مسلسل ۱۶ به علاقه مندان عرضه شده و شامل سه بخش است: مقالات، بررسی کتاب و معرفی کتاب های رسیده. در این شماره، بخش مقالات حاوی دو مطلب بلند است؛ به گونه ای که ۶۱ صفحه از کل نشریه به این مطالب اختصاص یافته است. نخستین مطلب با عنوان «امت: شرق شناسان و مفهوم قرآنی هویت» نوشته میثم جی. الفاروق و مقاله دوم با عنوان «پوشش اسلامی در اروپا: مجادله درباره روسری» نوشته وشدید و پی. اس. ون کانینگ زولد است. در بخش بررسی کتاب هم با ۲۶ مقاله کوتاه و متوسط مواجه ایم که در این جا به چند نمونه آن اشاره می شود: یاران پیامبر، مطالعه ای درباره پراکنش جغرافیایی و هم پیمان سیاسی، به قلم افتخار زمان؛ متافیزیک ابن سینا، به قلم دیوید ریزمن؛ نظریه شناخت ابن خلدون، محمد طالب؛